

cev ne dobi. Tako delajo vinogradarji posebno v šmarijskem in rogačkem okraji pa tudi po drugod nekateri. Pogosto se zgodi, da, ker so uže nekateri potrgali grozdje, druge s tem prisilijo tudi iti brat, čeravno bi še radi dalje čakali. Tako pa vsi škodo trpijo.

V okom priti temu popolnem, to pri nas ni lahko mogoče, ker nimamo takšne postave, kakor na Nemškem, Francoskem, deloma tudi uže na Hrvatskem, kder gosposka ali vsaj občinski uradi čas določijo, kedar se sme s trgatvijo pričeti. Zato kaže pri nas, da se posestniki jedne občine, fare ali okraja poprej dogovorijo med seboj o času za trgatve, to pa tako, da se dogovora imajo vsi držati!

Letos je ugodno vreme, da lahko čakamo do tistega časa, ko sad božji dozori. Storimo toraj tako, ter ne hodimo prezgodaj na trgatve. Vina veliko sicer ne bomo imeli, a to utegne prav dobra kapljica biti, če s trgatvijo počakamo, kolikor je le mogoče.

Dirka na Cvenu.

Pri letošnji dirki s kobilami domačega plemena dne 8. septembra se je vdeležilo 17 dirkarjev in sicer: pri začetni dirki 4, pri dirki s plemenicami 9 in pri društveni dirki 4 dirkanji. Iz tega števila vdeležencev je razvidno, da je bilo manj konkurentov, kakor poprejšnja leta, zato pa so toti tem bolj vajeni in odličnejši. To je tudi vzrok, da je marsikateri izgubil voljo spustiti se z njimi v dirko, ker je znal, da ni mogoče tako lahko zmagati. S tem pa naj konjereji ne mislijo, da ni treba jim nič več storiti; ravno to bodi v spodbudo. Tudi nikakor ne zadostuje, kar so nekateri mislili, ako kdo napravi s svojimi konji pred dirko nekatere vaje na Cvenskem travniku, nego mora porabiti vsake prilike in pokazati, kar s svojo sprego zamore.

Zmagovavci so bili sledeči: I. Pri začetni dirki 1krat okoli = 1 kilometer: 1. Al. Ferenc iz Stare-nove vasi, dovršil v 2 m. 27 s. 2. Fr. Vozlič iz Cvena, v 2 m. 38 s. in 3. Mat. Županec iz Berkovec, v 2 m. 55 s. — II. Pri dirki s plemenicami 3 krat okoli = 3 klm.: 1. Al. Ferenc, v 7 m. — s., — 1. Ant. Petovar iz Bunčan, v 7 m. 4 s., — 3. Jak. Nemec iz Šalinec, v 7 m. 32 s., — 4. Marko Belec iz Kristanec, v 7 m. 42 s., — 5. Iv. Rajh iz Pristave, v 7 m. 45 s. — in 6. Jak. Mislota iz Hrastja, 7 m. 46 s. — III. Pri društveni dirki 2krat okoli = 2 klm.; z dvema konjema in svojim vozom: 1. Al. Ferenc, v 5 m. 10 s. — 2. Jak. Nemec iz Šalinec, v 5 m. 50 s. — in 3. Mart. Golob iz Pristave, v 6 m. 32 sec. — Kot zastopnika konjerejskega društva v Gradci sta bila navzoča gg. major Schubert in Falke; pred ko so se darila razdelila, je govoril g. I. Kukovec o važnosti dirk za naše domače pleme. —

Letina je sploh le srednja, po nekod tudi slaba, posebno v Slovenskih goricah. Prosa so na Kranjskem dobili srednje, a zrno je lepo. Ajda kaže na Koroškem slabo, še huje v Notranjskem. Lan je skoraj povsod lep, posebno na Tirolskem. Hmelja je na Českem precej malo se pridelalo, zato utegne prehudo prerokovanje nemških listov biti, ki naznanjajo, da mora cena močno pasti in da imajo v Žavei 1000 met. centov hmelja, pa kupcev ni. Vladina poročila govorijo o precej slabem uspehu hmeljarjev českih, kar je uže nekaj, da cena preveč ne padne. Sadja imajo Korošci letos največ. Grozdje v Dalmaciji, Istriji in Goriškem je dozorelo in obetajo vinogradi veliko in dobrega vina, na Štajerskem pa je precej zaostalo in ga sploh ni mnogo, najlepše kažejo vinogradi na Bizeljskem.

Sejmi. 29. sept. Vransko, sv. Lorenc na Dravskem polji, Mahrenberg, Žavec (hmelj), Šoštanj, Vržej. 1. oktobra Konjice. 3. oktob. Žavec (hmelj).

Dopisi.

Iz Šaleške doline. (Čitalnica — šiba šulvereinarjem). Narodna čitalnica v Šoštanji oziroma v Družmirji obhajala je dne 9. t. m. obletnico svojega obstanka. Zbralo se je bilo mnogo zavedenega in tudi nekaj nezavedenega bolj radovednega ljudstva na vrtu narodnega župana in društvenega predsednika g. Mih. Tajnika, kateri se je z družimi odborniki vred veliko trudil za priprave, posebno za dostojen sprejem ljubega nam „Savinjskega Sokola“, koji je največ pripomogel, podati tej narodni veselici prazniški obraz. Najprej pozdravi g. predsednik Tajnik čestite goste in posebno vrle nam Savinjske Sokole, na čelu jim starosto g. Lipolda iz Mozirja. Potem je g. Lipold v kratkem jedrnatem govoru povdarjal važnost zbiranja Slovencev in veliko potrebo, naš materni jezik bolj častiti in spoštovati ter strogo od nasprotnikov tirjati, da ga tudi oni spoštujejo. Govor je bil z velikim navdušenjem vsprejet. Potem nastopi g. Ivan Vošnjak iz Šoštanja ter v krepkem govoru opisuje, da nismo Slovenci več nepoznani narod mej družimi narodi, ampak da se je jelo tudi z nami računati gori na najvišem mestu, da se mora vlada tudi z nami in našimi tirjatvami pečati in kako spoštuje naš jezik tudi cesarska rodbina, kar kažejo dogodki lanskega in letošnjega potovanja našega presvitlega cesarja. Ta svoj lepi govor končal je g. Vošnjak s trikratnimi živio-klici na cesarja Franca Jožefa, na kar je celo občinstvo navdušeno pritrdilo in godba je cesarsko pesem dvakrat zaporedoma zaigrala, katero je občinstvo celi čas stoječe in s klo-

buci v rokah poslušalo. Govoril je še potem g. Škoflek, predsednik Mozirske čitalnice, ki je v prav lepi in za prosto ljudstvo razumljivi besedi opozorjal posebno stariše, naj pazijo na svojo deco, kam zahajajo, s kom se pečajo in kaj delajo, da hudi duh iz nasprotnega tabora jih nedolžnih sre ne pokvari in zastrupi in jih ne izneveri slovenski materi. Koncem pred drugo dežno ploho je g. Lipold še enkrat v krepkem govoru narisal deroče volkove v jagetovi obleki, ki se potopele po celi Sloveniji in jih je posebno v Šaleški dolini, t. j. v Soštanji in v Velenji nepričakovano veliko. Kaj lepo je svaril pred temi deročimi volkovi in tudi prav resnično povdarjal, ka smo mi Slovenci prepo- trpežljivi s svojimi nasprotniki. V dokaz kazal je na predrzno društvo „nemški Schulverein“, ki se šopiri in smeši tudi v naši lepi Šaleški dolini. Konečno je vprašal g. Lipold kmete, kaj li oni mislijo, da bi se zgodilo kakim peterim ali šesterim možakarjem Šaleške doline, kateri bi romali gori na nemški Štajer, pa se tam naselili in čez kratko časa tam osnovali slovensko društvo v podporo slovenskih šol in če bi celo za svojo naselbino slovensko šolo zahtevali!? „No, po trebuhu bi nas vrgli čez prag in s cepci bi nas napodili iz dežele“, je bil odgovor kmetov; in gledite, pravi govornik naprej, kako pa mi mirno gledamo te-le privandrane rogovileže, da nam ljudstvo pačijo in goljufavajo; kajti očitna goljufija je to, ako se neveden kmet nagovarja pristopiti k nemškemu šulvereinu in ako se od njega in celo od tržanov, kakoršnih je dosti — namreč bedastih, jemlje denar za podporo nemških šol, za katere itak vlada skrbi in za katere itak visoki davki plačujemo, in katere tudi v istini imamo, koji denar pa čisto kam drugam mašira. In kaj se stori proti tej druhalji, ki nam popolnoma pači naše narodne učitelje, da so že čisto zbegani, kakor zgubljena ovca? — Nič se ne zgodi. Zatoraj kličemo mi naše poslance na pomoč, naj storijo svojo dolžnost in naj nas rešijo enkrat teh pijavk, ki mir in red v državi rušijo“. Živahno odobravanje. Druga dežna ploha nas je potem razškopila, posebno žalostni smo gledali Savinjske sokole odhajati; drugi ostali in bolje domači pa smo bili še skupaj in se prijazno pomenkovali.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Ptuja. (O volitvi v okrajni zastop.) Kdaj se bode volitev vršila, še ni znano. Do zdaj še imenik veleposestnikov ni razglašen, obrok za reklamacije še ni razpisan. To se pa zgodi v nekih dneh, na kar opozarjamo vse narodnjake. Da se ob pravem časi reklamira, da se vzroki reklamacij dobro podkrepijo, od tega bo odvisno, deloma, kdor bo konečno zmagal, ali kmetje in jih prijatelji, ali kmetom sovražni nemčurji in meščanje.

Kandidatje še dozdej niso za nobeno skupino postavljeni. Bodo se postavili pozneje in naznanili volilcem po zaupnih možeh in v Slovens. Gosp. Kandidatje pa se bodo tako izbrali, da bo v okrajnem zastopu imel v resnici celi okraj zastopnike. Da se izbero pametni, zanesljivi in skušeni možje, na to se bo že gledalo. Kakor sem rekel, je zdaj prva skrb, da ob pravem časi reklamiramo vse svoje glase, da zato pri-skrbi vsak potrebne pripomočke tam, kjer se bodo zahtevali. Kar bi se v tem oziru zamudilo, ne dalo bi se več za bodočo volitev popraviti. Ker je za reklamacije odločenih le 14 dni postavno, ne smemo dela odlagati. Če bo potrebno, naznanila bodo se imena veleposestnikov v „Slov. Gospodarji.“

Iz Ptuja Celi naš okraj pošlje 40 odbornikov v okrajni zastop. Prva skupina (veliko posestvo) voli 10 odbornikov, druga (vel. trgovci) 9, tretja (mesto in trg) 10 in četrta (kmečke občine) 11. Prva skupina plačuje 27.899 fl. 24 kr., druga 658 fl. 50 kr., tretja 15.339 fl. 56 kr. in četrta 119.803 fl. 65 kr. Prebivalstvo našega okraja šteje mesto Ptuj 4258 duš, Gora 1352, ostale občine okraja 44598 tedaj vkup 50.207 duš. Če le površno te številke pregledamo, razvidimo, da se nam godi velika krivica in da ima le mesto kakor povsodi tako tudi pri nas prednost. Mesto Ptuj samo voli uže 8 odbornikov in to mesto ne plačuje več kakor 12.071 fl. 7½ kr. dače. Dalje ima mesto še 9 odbornikov in ti plačujejo dače samo 658 fl. 50 kr. dalje pa ima v našem mestu skoro vsak drugi hram ali bolje njegov gospodar volilno pravico v velikem posestvu. Kmečke občine pa s 44.598 prebivalci, ki plačujejo 119.803 fl. 65 kr. dače, volijo samo 11 odbornikov. Vse druge skupine tedaj, v katere spada dača samo 43.897 fl. 30 kr. s 5609 prebivalci voli 29 odbornikov, kmečke pa, kakor ravno omenjeno, s tako ogromno dačno številko 119.803 fl. sme voliti borih 11 odbornikov. Iz teh številk tedaj kmečki posestniki razvidite, kako so vam nemški in nemčurski liberalci krivični, kajti oni so skovali ta krivični red, s katerim se imamo bojevati.

(Konec prihod.)

Iz Konjic. (Razprtije med renegati.)

Dne 2. avgusta t. l. na večer so se v gostilni pri J. Walland-u nekateri tukajšnji renegati med seboj sprli in prepirati začeli. V tem piru so drug drugega častno žalili in slednjič zdravnika Dr. F. Premšak-a na zrak postavili. Govorilo se je sicer, da je bil dr. Premšak ta večer tudi nekoliko tepen, a o tem on vitežko ničesar ne vé ter temu oporeka. Dr. Premšak je potem nekatere zarad žaljenja časti tožil, a tudi proti njemu se je enaka tožba vložila. Za te kazenske obravnave se je od graške nad-sodnije c. kr. okr. sodnija Celjska delegirala,

katera je glavno obravnavo v tej reči na den 3. t. m. pri c. kr. okr. sodnji v Konjicah določila in kot kazenskega sodnika g. c. kr. sod. pristava Dr. pl. Zhuber-ja odposlala. Pri tej kazenski obravnavi je bil tudi tukajšnji župan zastran Dr. Premšaka kot priča zaslišan, da je povedal, na kakem glasu je. In čujte, kako žalostno in osodopolno je bilo to zaslišanje za Dr. Premšaka! Naš župan je rekel, da so se od tistega časa, ko je Dr. Premšak v Konjicah, prepiri in škandali vedno množili, katere je več ali manj on prouzročil. On je sejal nemir in razprtije med tržane, on je kalil ponočni mir, druge dražil, se v gostilnicah tepel itd. In zares, kolikor je nam znanega, je že imel skoraj z vsakim več ali manj opraviti ter je pri vsaki priliki rad tožil in tožne groše pobiral. Zarad tega se ga tudi večina izogiblje, akoravno je „šulferajnar“. Toda omenjeni den mu je spodletelo. Bil je obsojen na 50 fl. globe oziroma deset dni zapora. Sedaj si pa naj zapomni pregovor, ki pravi: „Kdor drugim jamo kopa, pade slednjič sam v jamo“.

Iz Slatine. (Šulvereinski zvezdi dve.) Odkar je dobila kopica nemčurjev in slovenskih izdajic po tukaj znanih krivih potih krmilo v roke, pobegnili je blagi mir in zastopnost iz naše občine. Dokler nemčurska stranka pri nas gospodari, dela se vse svojeglavno, ne po mislih in mnenji značajnih možakov, kakor kedaj, marveč sedaj pri nas le tisti kaj velja, ki v nemčurski rog trobiti zna, bodi sicer še tako zabit in neumen. Župani nam vedno nemčur. Ako se tudi kedaj občanom posreči volitev dobrega možaka, kmalo tudi njega potegne samopašnost v nemčursko mrežo. Sedanji župan bil je izvoljen s pomočjo narodnjakov, ker se je delal kot Slovencem prijaznega moža. Jedva polleta držal je še precej svojo besedo, a dolgo se ni mogel ustavljati skrbno nastavljenim mrežam. On je fiaker in gostilničar v slatinskem obližji. Dolgoletno šolanje v Celji ni moglo blagodejno vpljivati na njegov značaj, kakor pri navadnih človeških otrocih; kajti, kakor je sam javil v „Tagespost“, niti toliko ni pridobil, da bi se bil pravilno nemščine priučil. Da pa v svojem nemštvu res ni daleč prišel, priča tudi čudni pravopis na nemških hišnih tablicah, ktere je bil nove priredil: Heil. Krente, Zerovete itd. Da je pri nemškem šulvereinu in zanj kar ves gori, nam je sedaj jasno; morebiti je nemški šulverein s svojim poukom pri g. Ogrizek-u že toliko vspeha imel, da se mu je županski stol zarad nemškega uradovanja toliko priljubil, da se ga drži kakor klošč kože. Njemu vreden sodrug je občanom povoljno znani g. Streitar, sedaj celó krajni šolski svetovalec v naši slovenski šoli, možak, ktereга značajnosti slatinska nemčurska stranka prehvaliti ne more. Znan je vsem čuden fiaško

tega gospoda od prvega dne, ko se je tukaj tako rekoč s culo v roki prikazal, do denes, ko se šopiri kot precej imovit hišni posestnik in samostalen krčmar tik Slatine, svitla zvezda slatinskih šulvereinerjev. Toliko je gotovo, da je vedno barvo spreminjal ta čudni gospod, da je bil zdaj „konservativ“ in „klerikal“, zdaj strogo „liberal“, zdaj „egal“, vedno pa „fal“, ako je le njegovej glavi vgajalo. O njegovej zmožnosti nihče ne dvomi, najmanj pa on sam, ki je pri nekej volitvi rekel: „mich wollen olle hoben“. Čudno, da so bili kmetje tako svoje-glavni, da takrat niti jednega glasa ni dobil.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Za obrtniški stan obvelja kmalu nova konservativna obrtniška postava. Ta bode obrtnike nekoliko branila zoper liberalni kapital in velike fabrikante, da bodo laglje živeli. Sedaj je treba, da se tudi še za kmečki stan nekaj podobnega stori. — Državni zbor bode še le novembra sklican. — Nemško-pruski „šulverein“ tako rogovili na Českem, da so Čehi uže tepsti začeli šulvereinske rogo-vileže. Taki tepeži bili so v Trutnovem in kralj. Dvoru. — V kranjskem deželnem zboru se nasvetuje 3 liberalne poslance: Dežmana, Schreija in Juda dr. Mauerja izbaciti, ker so dobili v velikem posestvu premalo glasov v prvi volitvi, in pozvati grofa Thurna in plem. Savinška, ki sta dobila 50 in 49 glasov. Druga volitva od liberalcev nalašč storjena, da Dežmana in Schreija na konja spravijo, bila je nepotrebna in neveljavna. Poslanec Klun je nasvetoval, naj se v občinah zopet upeljejo ženitovanske oglasnice, da se nemaničem zabranjuje ženitovanje na škodo srenjam. Liberalcem ta postava smrdi pa kmetom je potrebna, in jo res kmetje povsod tirjajo. — V Trstu so žendarji ugrabili lahonskega urednika Juretiga (Juretiča), ki je pisal nesramni list „Independente“, in ga zaprli. Našli so v njegovi hiši mnogo veleizdajskih pisem. — V Farkoševci na Hrvatskem uprlo se je 600 kmetov žendarjem in vojakom. Kričali so: proč z magjarskimi tablami, napisi, eksekutorji in kamenje poganjali in streljali. Na to da lajnant Ferlan tudi streljati in več kakor 20 kmetov obleži mrtvih. Vendar to ne ukroti ljudi in oficir se pomakne nazaj, da bi ne bilo preveč nepotrebnega krvi prelivanja. Hrvatski poslanci so razven Kreštiča šli v Budimpešto, kder se je pričel državni zbor in bo govor o dogodkih na Hrvatskem. — V Zala-Egerszegu je hitra sodba enega razsajavca zoper Jude na smrt obsodila, pa upati je, da bode obsojenec pomiloščen.

Vnanje države. Nemci so okolo Homburga imeli velike vojaške manevre in nemški cesar je kazal trem kraljem: španskemu, srbske-